

Sygn. I C 3013/15 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2016 r.

Sąd Rejonowy we Włocławku Wydział I Cywilny

Przewodniczący : SSR Monika Drzewiecka

Protokolant : st. sekr. sądowy Wioletta Rosołowska

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2016 r. na rozprawie

sprawy z powództwa : (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki (...) akcyjnej Spółki jawnej z siedzibą w W.

przeciwko : K. K.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej K. K. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki (...) akcyjnej Spółki jawnej z siedzibą w W. kwotę 3.148,40 zł (trzy tysiące sto czterdzieści osiem złotych czterdzieści groszy) z odsetkami:

- umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 2.500 zł (dwa tysiące pięćset złotych) od dnia 30 września 2015r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi od kwoty 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) od dnia 10 listopada 2015r. do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. zasądza od pozwanej K. K. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki (...) akcyjnej Spółki jawnej z siedzibą w W. kwotę 695,89 zł (sześćset dziewięćdziesiąt pięć złotych osiemdziesiąt dziewięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

4. wyrokowi w pkt. 1 i 3 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

W dniu 10 listopada 2015 roku powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna spółka jawna z siedzibą w W. wniósł pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w którym domagał się zasądzenia od pozwanej K. K. zapłaty kwoty 3.243,40 zł wraz z odsetkami: umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP liczonymi od kwoty 2.500 zł od dnia 30 września 2015 roku do dnia zapłaty, ustawowymi liczonymi od kwoty 345 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje żądanie, wskazał, że pomiędzy K. K. a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (poprzednikiem prawnym powoda) została zawarta umowa pożyczki. Na mocy umowy pożyczki pozwana zobowiązała się zwrócić pożyczkodawcy kwotę pożyczki wraz z należnymi prowizjami w terminie do dnia 08 lipca 2014 roku. Pozwana zobowiązała się również w przypadku opóźnienia do zapłaty odsetek za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP oraz zwrotu kosztów wezwań do zapłaty przesyłanych drogą pocztową. Pomimo wezwań do zapłaty pozwany do dnia złożenia pozwu nie wywiązał się z zobowiązań wynikających z zawartej umowy pożyczki i nie dokonał zapłaty z tytułu wymagalnego zobowiązania wynikającego z przedmiotowej umowy pożyczki.

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2015 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania do Sądu Rejonowego we Włocławku, stwierdzając brak podstaw do wydania nakazu zapłaty.

Pozwana K. K. prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy – nie stawiała się na nią, nie złożyła odpowiedzi na pozew, nie zajęła stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 lutego 2014 roku pozwana K. K. zawarła z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę pożyczki nr (...) za pomocą środków porozumiewania się na odległość. Zawarcie przedmiotowej umowy wyglądało w ten sposób, że pozwana na stronie internetowej należącej do (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. –(vivus.pl) – utworzyła (...) Klienta. Utworzenie przedmiotowego profilu było jednoznaczne ze złożeniem przez pozwaną wniosku o zawarcie umowy oraz pierwszego wniosku o pożyczkę. Następnie pozwana dokonała na rachunek bankowy pożyczkodawcy – (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. – przelewu kwoty 1 zł tytułem opłaty rejestracyjnej. W tytule przelewu kwoty za opłatę rejestracyjną pozwana wpisała „Potwierdzam rejestrację i zgadzam się na umowę pożyczki V.pl”. Odnotowanie płatności opłaty rejestracyjnej oraz weryfikacja danych podanych przez pozwaną podczas tworzenia profilu klienta na stronie internetowej należącej do (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zakończyła procedurę rejestracji. Po dokonaniu pozytywnej oceny wniosku pozwanej o pożyczkę oraz ryzyka kredytowego dotyczącego pozwanej pożyczkodawca (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wydał pozytywną decyzję o udzieleniu pozwanej pożyczki. Zgodnie z zawartą przez strony umową pożyczki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 2.500 zł. Okres trwania pożyczki wynosił 30 dni. Pozwana zobowiązała się do zwrotu pożyczki w łącznej kwocie 2.750 zł do dnia 23 marca 2014 roku.

W przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki, umowa w § 10 ust. 1 zastrzegła dla pożyczkodawcy możliwość naliczania odsetek za zwłokę w wysokości czterokrotnej wysokości stopy kredytu lombardowego NBP. Umowa w § 10 ust. 1 przewidywała nadto, że zawiadomienia o istnieniu opóźnienia w spłacie pożyczki, stanowiące wezwania do zapłaty, będą wysyłane przez pożyczkodawcę korespondencyjnie na adres korespondencyjny pożyczkobiorcy lub w formie SMS i e-mailem. Pożyczkobiorca mógł być obciążony kosztami wezwania do zapłaty w następującej wysokości: a) 35 zł za przesłanie pierwszego wezwania do zapłaty drogą pocztową po upływie 30 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty pożyczki; b) 45 zł za przesłanie drugiego wezwania do zapłaty drogą pocztową po upływie 60 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty pożyczki; c) 55 zł za przesłanie trzeciego wezwania do zapłaty drogą pocztową po upływie 90 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty pożyczki.

W przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki, pożyczkodawca miał także prawo do podjęcia działań mających na celu odzyskanie swojej wierzytelności, w tym w szczególności do przekazania tej wierzytelności do obsługi przez zewnętrzny podmiot. Po upływie terminu spłaty pożyczki pożyczkodawca miał prawo do dochodzenia zwrotu pożyczki na drodze postępowania sądowego. Kosztami dochodzenia zwrotu pożyczki na drodze postępowania sądowego miał zostać obciążony pożyczkobiorca.

Kwota pożyczki w wysokości 2.500 złotych została przelana na konto bankowe pozwanej w dniu 21 lutego 2014r.

dowód: umowa pożyczki odnawialnej z załącznikami – k. 17-25; potwierdzenie dokonania opłaty rejestracyjnej – k. 16; warunki umowy pożyczki – k. 26; wyciąg z rachunku bankowego – potwierdzenie przelewu pożyczki – k. 27

W związku z brakiem uregulowania przez pozwaną zadłużenia w terminie 30 dni, pismem z dnia 09 sierpnia 2014 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wezwał pozwaną do spłaty zaległości w kwocie 2.840,20 zł (kwota udzielonej pożyczki w wysokości 2.500 złotych, prowizja w kwocie 250 zł, odsetki za nieterminową płatność w wysokości 55,20 zł i opłata za pierwsze wezwanie do zapłaty w wysokości 35 złotych) w terminie do dnia 19 sierpnia 2014 roku.

dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 09 sierpnia 2014 roku – k. 40

Pismem z dnia 08 września 2014 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wezwał pozwaną do natychmiastowej zapłaty należności w kwocie 2.920 zł (kwota udzielonej pożyczki w wysokości 2.500 zł, odsetki za nieterminową płatność w

wysokości 90 zł, opłata za pierwsze wezwanie do zapłaty w wysokości 35 zł, opłata za drugie wezwanie do zapłaty w wysokości 45 zł i prowizja za udzielenie pożyczki w wysokości 250 zł).

dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 08 września 2014 roku – k. 41

Pismem z dnia 01 października 2014 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wystosował do pozwanej ostateczne wezwanie do zapłaty należności w kwocie 2.963,80 zł (kwota udzielonej pożyczki w wysokości 2.500 zł, odsetki za nieterminową płatność w wysokości 118,80 zł, opłata za pierwsze wezwanie do zapłaty w wysokości 35 zł, opłata za drugie wezwanie do zapłaty w wysokości 45 zł, opłata za trzecie wezwanie do zapłaty w wysokości 15 zł i prowizja za udzielenie pożyczki w wysokości 250 zł).

dowód: ostateczne wezwanie do zapłaty z dnia 01 października 2014 roku – k. 42

W dniu 10 lutego 2015 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz (...) Sp. z o.o. spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w W. dla wspólnego prowadzenia działalności gospodarczej zawiązały spółkę jawną, która miała prowadzić działalność pod firmą (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka (...) akcyjna spółka jawna.

dowód: umowa spółki jawnej z dnia 10 lutego 2015 roku – k. 28-33

W dniu 06 marca 2015 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. jako współnik (...) Sp. z o.o. spółka (...) akcyjna spółka jawna z siedzibą w W., na podstawie zmienionej uchwałą wspólników umowy spółki jawnej z dnia 10 lutego 2015 roku, wniósł wkład w postaci pakietu przysługujących mu wierzytelności z tytułu zawartych umów pożyczek. Każda wniesiona wierzytelność składała się z: a) kapitału niespłaconej kwoty pożyczki, b) opłat z tytułu wykonanych czynności windykacyjnych, c) odsetek umownych za opóźnienie w wysokości czterokrotnej wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego liczonych od kwoty kapitału niespłaconej pożyczki oraz d) odsetek ustawowych od opłat windykacyjnych liczonych od dnia wymagalności zobowiązania. Powyższą transakcją została objęta wierzytelność, jaką posiadał (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w stosunku do pozwanej.

W załączniku do umowy spółki jawnej z dnia 10 lutego 2015 roku, stanowiącym listę dodatkowych wierzytelności (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., zamieszczona została wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki odnawialnej, zawartej przez pozwaną z (...) Sp. z o.o.

dowód: okoliczności bezsporne; umowa sprzedaży wierzytelności – k. 37-39; lista wierzytelności wniesionych do spółki jawnej – k. 35-36; oświadczenie o wniesieniu wkładów – k. 34

W dniu 13 marca 2015 roku powód poinformował pozwaną drogą elektroniczną (wiadomość e-mail), iż z dniem 06 marca 2015 roku jej wierzytelność wynikająca z tytułu umowy pożyczki zawartej z (...) Sp. z o.o. stała się wierzytelnością przysługującą powodowej spółce.

dowód: wiadomość e-mail z dnia 13.03.2015r. – powiadomienie dłużnika o przelewie wierzytelności i wezwanie do zapłaty – k. 43

Sąd zważył, co następuje:

W świetle ustalonych okoliczności faktycznych sprawy powództwo zasługiwało jedynie na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 339 § 1 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny, o czym stanowi art. 339 § 1 k.p.c. Na mocy art. 339 § 2 k.p.c. wydając wyrok zaoczny, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W toku niniejszego procesu pozwana zachowała postawę całkowicie bierną. Mimo prawidłowego zawiadomienia o terminie rozprawy, nie stawiała się na nią, nie złożyła również odpowiedzi na pozew, a zatem wystąpiły przesłanki uzasadniające wydanie wyroku zaocznego. Jednocześnie, w ocenie Sądu, nie zaszły żadne przesłanki negatywne, o których mowa w art. 340 k.p.c. Pozwana nie żądała przeprowadzenia rozprawy w swojej nieobecności, nie składała też ustnych i pisemnych wyjaśnień w sprawie.

Niezależnie od wynikającego z art. 339 § 2 k.p.c. domniemania prawdziwości twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy, Sąd ma każdorazowo obowiązek krytycznego ustosunkowania się do jego twierdzeń z punktu widzenia ich ewentualnej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. W przypadku wątpliwości w tym przedmiocie Sąd nie może wydać wyroku zaocznego, opierając się tylko na twierdzeniach powoda o okolicznościach faktycznych. Należy wówczas przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu wyjaśnienia powstałych wątpliwości (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 1998r., sygn. akt I CKU 85/98; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1997r., sygn. akt I CKU 115/97).

Przytoczone w pozwie twierdzenia budziły wątpliwości Sądu co do wysokości dochodzonego roszczenia, wobec czego uznano za konieczne przeprowadzenie postępowania dowodowego, co ograniczyło się w zasadzie do dopuszczenia dowodu z dokumentów złożonych przez stronę powodową razem z pismem procesowym z dnia 01 lutego 2016r.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że powód poprzez przedłożenie umowy spółki jawnej z dnia 10 lutego 2015 roku, a także załącznika w postaci listy wierzytelności wchodzących w skład wnoszonego wkładu do umowy spółki jawnej, w którym to znajduje się wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki numer (...) i inne dalsze dane pozwalające wierzytelność tę zidentyfikować, wykazał w sposób należyty nabycie wierzytelności dochodzonej pozewem, a tym samym swoją legitymację czynną.

Na podstawie zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów nie budzi wątpliwości okoliczność, że poprzednika prawnego powoda i pozwaną łączyła umowa pożyczki, która pod względem prawnym stanowiła kredyt konsumencki zawierany na odległość w rozumieniu art. 5 pkt 13 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011 roku, Nr 126, poz. 715) oraz art. 6 i następane ustawy z dnia 2 marca 2000 roku o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. 2012, poz. 1225-t.j.). Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. W myśl natomiast art. 3 ust. 1 wspomnianej ustawy o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki (art. 3 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy). Natomiast przez kredyt konsumencki zawierany na odległość rozumie się umowę o kredyt konsumencki zawieraną z konsumentem bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (art. 5 pkt 13 ww. ustawy).

Faktem jest, iż obowiązek zwrotu pożyczki zależy od wykonania przez dającego pożyczkę własnego zobowiązania. Powód, przedkładając dokument w postaci wyciągu z rachunku bankowego wykazał, że dający pożyczkę wykonał swoją część umowy poprzez przeniesienie na własność pozwanego określonej ilości pieniędzy. Z dokumentu tego wynika bezspornie, że na rachunek podany przez pozwaną (rachunek, z którego pozwana uiściła opłatę rejestracyjną w wysokości 1 zł) przelano łącznie kwotę 2.500 zł. W takiej zaś sytuacji powstaje obowiązek zwrotu pożyczki przez pozwaną jako biorącą pożyczkę. Brak jest natomiast dowodu wskazującego na zwrot pożyczki przez pozwaną. Pozwana, prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy, nie skorzystała z uprawnienia do złożenia odpowiedzi na pozew, w której mogłaby zakwestionować twierdzenia strony powodowej. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dostarczył dowodów na wywiązanie się przez pożyczkobiorcę z warunków umowy, a zatem w tej

sytuacji nie budzi wątpliwości, że na pozwanej ciąży obowiązek zwrotu kwoty pożyczki w wysokości 1.800 zł. Wobec powyższego roszczenie strony powodowej w tym zakresie jest zasadne.

W ocenie Sądu, na uwzględnienie zasługiwało także roszczenie powoda w zakresie odsetek umownych za czas opóźnienia w spłacie pożyczki naliczanych przez stronę powodową zgodnie z postanowieniami umowy pożyczki odnawialnej w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP. Odsetki te zostały przez stronę powodową skapitalizowane za okres od dnia 09 lipca 2014 roku do dnia 29 września 2014 roku. Stosownie bowiem do § 10 ust. 1 umowy pożyczki odnawialnej V.pl pożyczkodawca w przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki był uprawniony do naliczania odsetek za zwłokę w wysokości czterokrotnej wysokości stopy kredytu lombardowego NBP.

Wątpliwości Sądu budziła natomiast możliwość obciążenia pozwanej kosztami wezwań do zapłaty, które kierowane były do niej po upływie odpowiednio 30, 60 i 90 dnia od upływu terminu spłaty pożyczki. Łączna kwota tychże wezwań wynosi 95 zł, zaś ich jednostkowa wysokość znacząco przekracza faktyczne koszty wykonania tych czynności, wynikające z zasad doświadczenia życiowego.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia

stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Ustawodawca wskazał w art. 385¹ § 3 k.c., że nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Jednocześnie stosownie do art. 385¹ § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Przy umowie pożyczki głównymi świadczeniami stron są: po stronie pożyczkodawcy udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy, zwrot tych środków. Umowa pożyczki została przy tym ukształtowana w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie. Zwyczajowo formę wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału stanowią odsetki, ewentualnie zapłata prowizji. Ustawodawca, aby przeciwdziałać ocenianemu negatywnie w świetle zasad współżycia społecznego zjawisku lichwy oraz aby chronić interesy słabszych uczestników obrotu gospodarczego, jakimi zazwyczaj są konsumenci, wprowadził przy tym do kodeksu cywilnego instytucję odsetek maksymalnych (art. 359 § 2¹ k.c.), których wysokość winna stanowić podstawowe odniesienie do oceny wysokości wynagrodzenia pożyczkodawcy ustalonego w umowie. Stopa tych odsetek nie pozwala podmiotom uprzywilejowanym, jakim zwykle w obrocie z konsumentami są pożyczkodawcy, na wykorzystywanie przymusowego położenia słabszej strony umowy. Odsetki, obok prowizji za udzielenie pożyczki, stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez kredytobiorcę z jego środków finansowych. Trzeba też podkreślić, że umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku kapitałowym, powinna jasno określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Za niedozwolone klauzule umowne, w świetle art. 385¹ § 1 k.c., należy więc uznać te postanowienia umowne, które pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów konkretnych czynności, w rzeczywistości stanowią dla pożyczkodawcy źródło dodatkowego zysku, ukryte przed konsumentem, pozwalającego mu omijać przepisy dotyczące wysokości odsetek maksymalnych oraz niedopuszczalności kary umownej za niespełnienie świadczenia pieniężnego (art. 483 § 1 k.c.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, trzeba stwierdzić, że postanowienia § 10 ust. 1 umowy pożyczki odnawialnej V.pl, jako nieuzgodnione indywidualnie z pozwaną i nakładające na nią rażąco wygórowane opłaty za wysłanie pism, jakimi są wezwania do zapłaty, znacząco przewyższające rzeczywiste koszty ich wysłania i nieprzewidujące jednocześnie możliwości pobierania takich opłat dla pożyczkobiorcy w przypadku wysyłania pism do pożyczkodawcy, jeśli realizowałby on umowę niezgodnie z jej treścią, są niedozwoloną klauzulą umowną. Opłaty

te zostały ustalone w stałej zryczałtowanej kwocie, niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków, przez co dochodzi do braku ekwiwalentności świadczeń stron umowy pożyczki i skutkuje bezpodstawnym wzbogaceniem się strony powodowej. Wprowadzenie opłat za wysyłanie wezwań do zapłaty w wysokościach wskazanych w umowie godziło w dobre i uczciwe praktyki kupieckie oraz z w sposób rażąco naruszało interes pozwanej jako konsumenta. W tym miejscu warto przytoczyć treść wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 27 kwietnia 2012 roku w sprawie XVII AmC 5533/11, w którym uznano za niedozwoloną klauzulę umowną zapis o następującej treści „Za pisemne wezwanie pobiera się zryczałtowaną opłatę w kwocie 20 zł”. Niezależnie od powyższego uznać należy, że zapisy § 10 ust. 1 umowy pożyczki odnawialnej V..pl w zakresie, w jakim nakładają na pożyczkobiorcę obowiązek zapłaty kosztów wezwań do zapłaty w zryczałtowanej określonej w umowie wysokości, są niewątpliwie sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Opłaty windykacyjne określone w § 10 ust. 1 ww. umowy w świetle czynności nimi objętych są rażąco wygórowane. Co prawda wysokość tych kosztów została ustalona umową stron, to jednakże pamiętać należy, że swoboda umów nie pozostaje całkowicie dowolna i podlega pewnym ograniczeniom. Przywołać należy w tym kontekście treść przepisu art. 353¹k.c., stosownie do którego treść lub cel stosunku prawnego ułożonego przez strony nie może sprzeciwiać się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Zdaniem Sądu, zapisy postanowień przedmiotowej umowy w zakresie opłat windykacyjnych sprzeczne są z zasadami współżycia społecznego i kształtują obowiązki drugiej strony umowy – pozwanej jako pożyczkobiorcy w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami. Określone bowiem w umowie przez stronę powodową koszty za pisemne wezwania do zapłaty w kwocie odpowiednio 35, 45 oraz 55 złotych nie mają jakiegokolwiek uzasadnienia i powiązania ekonomicznego z poniesionymi rzeczywiście kosztami, a nadto nie przystają w żaden sposób do obowiązujących powszechnie w obrocie gospodarczym kosztów wskazanych czynności. Podniesione na etapie postępowania sądowego żądanie zapłaty związane z niewywiązaniem się kontrahenta z przyjętego na siebie zobowiązania ma na celu wyłącznie rekompensatę strat poniesionych przez drugą ze stron umowy i nie może prowadzić do uzyskania dodatkowych korzyści. Tymczasem określona w umowie wysokość opłat za czynności windykacyjne, jakimi były wezwania do zapłaty, ma na celu nie tylko pokrycie poniesionych ewentualnie przez stronę powodową z tego tytułu kosztów, ale także przysporzenie jej dodatkowych przychodów. Co więcej, trudno uznać za zasadne przerzucanie na klientów kosztów prowadzenia windykacji przedsądowej przez podmiot zajmujący się zawodowo udzielaniem pożyczek pieniężnych. Koszty takowe związane są z ryzykiem prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług finansowych i winny być wkalkulowane przez przedsiębiorcę w poczet

kosztów bieżącej działalności, a konieczność ich ponoszenia zabezpieczona w inny sposób niż bezpośrednio obciążanie nimi pożyczkobiorców po dniu wymagalności należności.

Nie można także nie zauważyć, iż ustalenie opłat za wysyłanie kolejnych wezwań do zapłaty następowało w sposób wzrastający, tj. w zależności od długości okresu jaki upłynął od terminu spłaty pożyczki. I tak po upływie 30 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty pożyczki koszt wezwania do zapłaty wynosił 35 złotych, po upływie 60 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty pożyczki – 45 złotych, natomiast po upływie 90 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty pożyczki – 55 złotych. Taki sposób ustalania opłat za wezwania do zapłaty – w ocenie Sądu – wskazuje, iż czynność ta powiązana była z wynagrodzeniem za czas opóźnienia w spłacie pożyczki i tym samym

stanowiła obejście przepisów o odsetkach maksymalnych. Bowiem to odsetki są wynagrodzeniem za czas korzystania z kapitału. Zgodnie z treścią art. 359 § 2¹ k.c., maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne). Tym samym przedmiotowe opłaty za wezwania do zapłaty, w oderwaniu od kosztów samej usługi, stawały się ukrytymi, wyższymi niż maksymalne, odsetkami od sumy pożyczonego kapitału. Postanowienie takie, jako zmierzające do obejścia prawa, jest nieważne na mocy przepisu art. 58 § 1 k.c.

Podsumowując powyższe rozważania, Sąd uznał za słuszne żądanie w zakresie kwoty 2.500 zł (kwota kapitału), 398,40 zł (skapitalizowanej kwoty odsetek umownych za opóźnienie naliczonych od kwoty niespłaconego kapitału) oraz 252 zł (prowizji).

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 3.148,40 zł na podstawie art.720 § 1 k.c. (vide: pkt 1 sentencji wyroku). W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako pozbawione usprawiedliwionych podstaw. Z jednej strony Sąd uznał, że postanowienia umowy pożyczki nakładające na pozwaną obowiązek uiszczenia kosztów wezwań do zapłaty w wysokości w niej określonej stanowią niedozwolone klauzule umowne, a z drugiej są sprzeczne z zasadami

współzicia społecznego ograniczającymi swobodę umów i w istocie zmierzają do obejścia prawa w zakresie przepisów o odsetkach maksymalnych (vide: pkt 2 sentencji wyroku).

O odsetkach od należności głównej Sąd orzekł na mocy § 10 ust. 1 umowy pożyczki odnawialnej V..pl w zw. z art. 481 § 1 k.c., uwzględniając w tym zakresie żądanie pozwu. W myśl art. 481 § 1 i § 2 k.c. (wg stanu na dzień 31.12.2015r.) jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z art. 100 zd. 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu. (vide: pkt 3 sentencji wyroku).

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Zgodnie z przywołanym przepisem sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wyrok uwzględniający powództwo jest zaoczny. Rygor ten nadano również w zakresie zasądzonych kosztów procesu (vide:

pkt 4 sentencji wyroku).